

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

59. An dubius de percussione notoria clerici teneatur vitare percussorem?
Et docetur, vt teneamur vitare excommunicatum denunciatum, non
sufficere dubium adhuc prudens denunciationis, sed requiritur ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

dicatur notorium in Clerici percussione?
Et an sufficiat, si aliquis notorie consuluit, vel mandavit,
aut ratam habuit, vel non impedivit percussorem
Clerici, sit evitandus, sicut notorius percussor? Ex
p. 9. tract. 4. Ref. 18.

Sup. hoc in
duabus præ-
cedentibus
Ref. & sup.
in Ref. 51.
Notandum,
& superius
in tr. 1. Ref.
50. §. Sed ex
his, & seq.

* Quæ hic
sup. Ref. 55.

Sup. hoc in
Ref. seq. &
sup. in Ref.
51. §. Nota
tamen, ante
med. à veris.
An notorie-
tatem, & inf.
in Ref. 74 §. 1.
inter prin-
cip. & med.
veris. Vel
quod no-
tum.

PRACTICABILIS EST iste casus, & de illo ego beni-
gniore opinionem dedi, quam me citato, se-
quitur est postea Pater Baunius in *Theol. mor. tom. 2.*
disp. 5. tr. 4. §. 2. ubi sic ait: Quæritur, an qui Clericum
notorie percussit, vitari debeat? Affirmativa nonnullis
placet, idem quod Constantiense Concilium expresse
habet, publicum Clerici percussorem vitandum esse.
Contraria tamen sententia defenditur à Covar. in *cap.*
Alma mater. p. 1. §. 2. n. 2. Sayto de *conf. lib. 2. c. 11.* Rebut-
fo in *concordata rubrica de excom. non vitandis.* Sentit
idem Fagundez *Præf. 1. lib. 2. c. 5. n. 12.* Diana *p. 3. tr. 5.*
ref. 14. * Negant enim hi Authores, percussorem Cleri-
ci vitandum esse, nisi postquam constiterit, eum ius-
tam causam nullam habuisse Clericum percutiendi:
quare, licet percussio sit notoria, & patens multis, si ta-
men non sit illis, qui ejus percussione sunt confecti
notum, percussorem excusandi sui legitimam nullam
habere causam, à qua in eo facto excusetur à peccato,
non est eorum opinio vitandus: unde, cum de eo
constare nequeat, nisi per facti notorietatem, aut sen-
tentiam Iudicis, ante eam non dicatur notorius Cleri-
ci percussor, ac vitandus. Diana loco ante citato. Quot
autem testes requirantur, ut factum dicatur notorium
in Clerici percussione, satis non constat. Quinque ad
id non sufficere, tradit Aragon. *2. 2. q. 10. art. 4.* imò ne-
que sex, nisi majorem partem Congregationis com-
ponent, dicit Reginald. *lib. 1. prax. c. 10. n. 12.* Septem
minimum de Communitate exigat, ut facti notorie-
tatem inducant, scripsere Marius Anton. *ref. lib. 13. ref.*
11. Adrianus in *tr. 4. de Sac. Euchar. decem* postulat.
Communis est opinio, id iudicio committendum esse
prudenter viri, qui ex variis circumstantiis, qualitate
actus, loci, & temporis, arbitrabitur, quodnam factum
dicatur notorium. Quare non est vitandus in com-
muni vita, congressusque percussor Clerici, nisi cum
est publicus, ac notorius; pro tali autem non est ha-
bendus, nisi cum percussio nulla tergiversatione ela-
ri, aut juris remedio nisi potest; juris autem remedia
sunt, Clericum ab ebrio percussum esse, aut à nescien-
te, ac ignaro tali actioni censuram annexam esse, aut
ad sui defensionem. Quid? quod causari hic potest,
injuste de percusso Clerico diem sibi dici; innocen-
tem se esse; in ubi, cum cædes, aut injuria Clerico
est facta, non fuisse? Hæc ergo, aut eorum aliqua,
quandiu potest percussor culpæ suæ prætexere, publi-
cus dici nequit, & notorius esse, nec is consequenter,
cujus colloquia, congressusque vitare oporteat. Ad
id enim est opus, ut constet, nullam habuisse causam
percutiendi, non fecisse defendendi sui gratia; nam si
potest probabiliter allegare aliquam veram causam,
qua in eo facto à peccato excusetur, quandiu non
constiterit non ita esse, non erit vitandus: hoc autem
constare non potest, nisi per Iudicis sententiam vel
per facti notorietatem. Quamobrem raro contingit,
percussorem Clerici ita esse notoriam facto, ut non
possit aliquo juris remedio, aut probabilitate aliqua
excusari. Hucusque Baunius, & iterum ego: quod valde
notandum est à Confessariis, & Responsoribus Ca-
suum conscientie: nam ex his à multis scrupulis, &
anxietatibus, tam ipsi, quam poenitentes liberi erunt.
Et idem etiam hic apponam verba Ioan. Garciae in
Sum. moral. tr. 1. diff. 3. dub. 2. punct. 5. n. 42. ubi sic in-
quit: [El publico percussor no se ha de evitar, si po-
test alguna tergiversatione celari ejus percussio; de suerte
que si no fue la percussione delante todo el pueblo; ò
convencido della por sententia, ò confession del reo,

atque mas aya rumor, y fama que uno sacadio al
Clerigo, no se ha de evitar.] Ita ille.
2. Sed hic discutendum est aliud dubium, an soli-
cet, posito, quod aliquis notorie consuluit, vel men-
davit, aut ratam habuit, vel non impedivit percussio-
nem Clerici, sit evitandus, sicut notorius percussor?
Et respondeo negativè, non solum, quia sicut consu-
lens, mandans, &c. non incurrit hanc excommuni-
cationem ex dispositione Canonis, *Si quis fuerit*,
nisi Summi Pontifices per lita specialia id expresse
sent: ita etiam, dum Concilium Constantiense dum-
taxat jubet vitare nos debere notorios percussores,
in ejus dispositione non includuntur consulens, man-
dans, &c. non solum ea ratione, quod in odiosis ver-
ba sunt strictè ad litteram intelligenda, pro allegata
à Mario Antonino *lib. 1. var. ref. 69. n. 2.* sed etiam,
quia istæ causæ non incurrit, quando efficaciter non
influent in effectum; & ideo licet possit esse notorius
episcopus, mandatum, ratum habito, &c. non potest ta-
men esse notorius ipse influxus efficax, qui est causa
immediata incursum in ipsam excommunicationem
& per consequens, nisi præcedenti legitima proba-
tione. Et ita hanc sententiam ex multis aliis ratio-
bus firmat Leone de *conf. recollect. 5. n. 335.*

RESOL. LVIII.

Olim interrogatus fui, quot testes requirantur, ut factum
dicatur notorium in percussione Clerici? Ex part. 2.
tract. 16. & Misc. 2. Ref. 2. aliis 24.

§. 1. **N**otitiam quinque hominum non efficere no-
torium facti, putavit Pet. de Arago. in *2. 2. q. 10. art. 4.*
Nec etiam notitiam sex hominum illud facere
potest, nisi hi sint major pars illius Congregationis,
putavit Reginald. in *praxi, tom. 1. lib. 1. cap. 10. n. 12.*
2. Sed Mascardus de *prob. tom. 2. com. 110. n. 1.* &
& Marius Antoninus *variar. ref. lib. 3. ref. 1. n. 10.*
putant ad inducendum notorium, ad minus septem
testes requiri. Immo Adrianus in *4. tr. de sac. Eucha-
rist. non longe à fine, §. oritur questio*, extendit ad decem.

3. Communiter verò DD. hoc relinquunt iudicio
prudenter viri, ut ex variis circumstantiis, & qualitate
actus, loci, & temporis arbitrentur, quod factum dica-
tur ita notorium, ut nulla possit tergiversatione ce-
lari: communiter autem ex tribus causatur notorium,
scilicet ex hominum scientia, & loci, & temporis
qualitate. Ita post DD. quos citat, & sequitur Bo-
nac. de *conf. disp. 2. q. 2. punct. 1. §. 1. n. 5.* tenet etiam
Sayrus de *conf. lib. 2. cap. 12. n. 2.*

4. Hinc colligit ex Navarro & Soto Avila de *conf.*
p. 2. n. 6. disp. 2. dub. 4. percipientem Clericum coram
decem, vel duodecim non esse notorium in magna
civitate, bene tamen in oppido parvo, vicinia, seu
collegio.

RESOL. LIX.

An dubius de percussione Clerici teneatur vitare percus-
sorem?

Et docetur, ut teneatur vitare excommunicatum de-
nunciatum, non sufficere dubium ad hoc prudens de-
nunciationis, sed requiri notitiam illius moraliter cer-
tam, quod excommunicatio sit expresse denunciata.
Ex p. 4. tract. 3. Ref. 71.

§. 1. **R**espondeo quod ut teneatur vitare per-
cussorem Clerici, non sufficit dubium, sed
quamvis prudens notorietatis, sed requiritur notitia
moraliter certa. Ita Hurtado de *excommunicatione*, in
disp. 11. difficult. 3. num. 10. qui etiam num. 7. ex Suarez
docet.

Ob Clerici percussorem. Ref. LX. &c. 159

ad docet, vt teneatur vitare excommunicatum jam denunciatum, non sufficere dubium adhuc prudens dicitur denunciationis, sed requiritur notitia illius moraliter certa, quod excommunicatio sit expresse & specialiter denunciata.

RESOL. LX.

Quidam calcibus percussit Clericum in publica platea, & cum à tali excommunicatione non posse ab Episcopo absolvi dixissent aliqui viri docti, quaesierunt à me, quid in hac re ego sentirem?

Et in dubiis, an percussiones declaranda sint potius graves, & enormes, quam leves? Ex p. 2. tract. 16. & Misc. 2. Ref. 21. aliis 23.

§.1. Respondi pro illis Theologis adesse Sayr. de cens. lib. 3. cap. 28. n. 6. qui putat, quod ratioe loci publici percussio aliàs levis efficitur enormis, sed cum percussio, de qua loquimur, fuerit facta in publica platea, erit enormis, & consequenter ejus absolutio reservata Papæ. Ita etiam cum Sayro tenent Abbas, Sylvester, Tabiena, Graffius, D. Antoninus, & alii apud Maceratesen. var. resol. lib. 3. ref. 11. n. 10.

2. Sed ego contrariam sententiam consului. Nam puto cum Navar. cap. 27. n. 92. Aloysio Riccio in dec. curia Archiep. Neap. p. 2. dec. 194. n. 2. & dec. 250. n. 3. Regin. in praxi, tom. 1. lib. 1. cap. 19. sect. 1. n. 240. Philarcho in sum. de excom. lib. 3. cap. 33. in fine, & aliis, injuriam factam in loco publico, tunc esse gravem & enormem, quando concurrunt duo, nempe, quod sit notabilis, & gignat magnum scandalum. Et hanc opinionem putat probabilem ipse Sayrus ubi supra, sed asserit, his non obstantibus, non esse tenendam, quia vt etiam notat Bonac. de cens. disp. 2. g. 4. punct. 5. n. 2. ex quadam Bulla Innocent. IV. quam asserit Navar. supra n. 91. in dubiis, percussiones declarandas esse potius graves, & enormes, quam leves, ne præbeatur occasio lædendi statum Ecclesiasticum.

3. Sed respondeo cum Filiuc. in quest. mor. tom. 1. tract. 15. cap. 1. n. 45. quod supradicta Bulla est incerti auctoris, & non continetur in jure. Ex his omnibus tunc putavi potuisse Episcopum ab excommunicatione dictum delinquentem absolvere.

RESOL. LXI.

An calcibus percussus Clericum in platea dicatur percussisse leviter in ordine ad obinendam absolutionem? Ex p. 9. tract. 4. Ref. 19.

§.1. Omnino contra me negativam sententiam tenet Stephanus Baunius in Theol. mor. tom. 2. disp. 5. tract. 4. g. 2. ubi asserit: [Queritur, an censendus sit aliquis gravior percussus in ordine ad excommunicationem incurrendam, qui calcibus fuit appetitus in platea? Affirmat Sayrus de cens. lib. 3. c. 286. n. 6. quia percussio ratione loci publici, quæ aliqui levis esset, fit enormis: ita ille cum aliis apud Maceratesen. var. resol. lib. 1. n. 10. Adde ego non parum eo opere, ac simili, Clericorum dignitatem, ac nomen lædi: nam, quid ad eorum contemptum esse potentius potest, quam unum eorum quempiam calcibus peti in oculis omnium? Opinio contraria defenditur à Diana tr. 16. resol. 23. Reginaldo lib. 1. cap. 19. sect. 1. n. 240. Navar. cap. 27. n. 92. quia, vt percussio censetur esse gravis, quæ est in publico facta, debet duo habere: primum, quod sit notabilis: secundum, quod generet scandalum. Primum deest (inquit Diana) percussioni dicti Clerici, qui calce est in platea impetitus: quare existimat eum aliis, quod percussus, ab Tom. V.

Episcopo absolvi poterit ab excommunicatione incurta ob injuriam sic Clerico illatam. Hæc sententia non est probabilis: quid enim Clerico magis esse probrosum, turpèque potest, quam spectante ubi, infra servos poni, & cum majore dedecore, ignominiaque plecti, quam qui sunt sceleratissimi: nec enim hi, aut illi, si quid peccent, in platea vapulant; aut si ibi impudentiæ suæ poenas pendunt, non eam calcibus, sed virgis luunt. Quare prima mihi sententia, vt probabilior, sequenda videtur in praxi. Hæc Baunius. Sed sibi videtur contradicere: nam, si mea sententia affirmativa non est probabilis, vt ipse ait, quo pacto postea suam sententiam negativam vocat probabilior? Si sua sententia est probabilior, sequitur quod nostra sit probabilis; & revera illam, tanquam probabilem, me citato, admittit Leone de cens. recollect. g. n. 382. in fine, ex autoritate Navarri. Vide etiam Philarchum in Summa, lib. 3. c. 33. in fine, asserentem, cum Navar. injuriam factam in loco publico esse gravem; duobus tamen concurrentibus, nempe, si sit notabilis, & gignat aliquod magnum scandalum. Hinc rectè à fortiori fuit resolutum Papæ, teste Mario Antonino var. resol. lib. 3. resol. 11. per tot. percussorem Sacerdotem in facie cum pugno; ex qua percussione exierunt de ore ipsius aliquæ guttæ sanguinis, incurrisse quidem in censuram, sed quia talis percussio existimata fuit levis, potuisse absolvi ab Episcopo.

RESOL. LXII.

Quis potest absolvere à dictis percussoribus?

Et an hac potestas extendatur ad quolibet Prælatos jurisdictionem quasi Episcopalem habentes?

Et in textu Resolutionis explanantur omnes persone in jure expressæ, quæ excusantur adire Pontificem pro absolutione ab enormem Clerici percussorem. Ex p. 9. tract. 4. Ref. 47.

§.1. Respondeo, quod ab excommunicatione contracta ob levem percussorem potest Episcopus sibi subditos absolvere in utroque foro, vt colligunt Panorm. & communiter DD. ex cap. Pervenit. de sent. excom. & Extrav. Ioan. XX. quæ incipit, Perleclis. Sed, an hæc potestas extendatur ad quolibet alios Prælatos jurisdictionem quasi Episcopalem habentes? non conveniunt DD. Negant Felinus, & Panorm. in d. cap. Pervenit. Sylvester verb. Absolutio, 4. n. 5. quos sequitur Molina tract. 3. disp. 59. n. 2. ducuntur: quia Pontifex in d. cap. Pervenit, committit Episcopo, vt Fratri, hanc potestatem: inquit enim textus: Tuae fraternitatis arbitrio duximus commendandum. Atqui nullus inferior Episcopo Frater à Pontifice nuncupatur, sed filius. Non igitur censenda est hæc potestas aliis ab Episcopo concessa. Sed hæc ratio infirma videtur: Pontifex namque, quia loquebatur cum Episcopo, nomine Fratris usus fuit; non, quia vellet hanc potestatem Episcopali tantum characteri annexere: hæc enim potestas non Episcopo ratione jurisdictionis conceditur: aliàs eam delegare non posset, neque illius Vicario generali communicaretur, ut ipse Molina communicatam esse censet. Quapropter verius existimo, quoscumque Episcopali jurisdictione gaudentes hanc habere potestatem. Ab excommunicatione verò contracta ob gravem, & à fortiori ob enormem Clerici percussorem, jure communi spectato, nullus alius præter Pontificem, ejusve Legatum, absolvere potest, exceptis aliquibus casibus in jure expressis, & quæ continentur in his versibus.

Regula, mors, sexus, hostis, puer, officialis, Delictosus, inops, ægerque, senexque, sodalis, Ianitor, astrictus, dubius causa, levis ictus, Debilis, absolvi sine Summa Sede merentur.

O 2

Quos

Sup. hoc Legato in to. r. tr. 5. Ref. 16. §. Seclusa, in fine, &c. Et sup. contentis in his vers. regula,